

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

17 юли 2014 година*

„Преюдициално запитване — Женевска конвенция от 28 юли 1951 г. за статута на бежанците — Член 31 — Гражданин на трета страна, влязъл в държава членка, след като е преминал през друга държава членка — Ползване на услугите на трафиканти — Незаконно влизане и пребиваване — Представяне на преправен паспорт — Наказателни санкции — Липса на компетентност на Съда“

По дело C-481/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberlandesgericht Bamberg (Германия) с акт от 29 август 2013 г., постъпил в Съда на 9 септември 2013 г., в рамките на наказателно производство срещу

Mohammad Ferooz Qurbani,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen (докладчик), председател на състава, M. Safjan, J. Malenovský, A. Prechal и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Qurbani, от M. Koch, Rechtsanwalt,
- за Staatsanwaltschaft Würzburg, от D. Geuder, Leitender Oberstaatsanwalt,
- за германското правителство, от T. Henze и A. Wiedmann, в качеството на представители,
- за нидерландското правителство, от M. Bulterman и J. Langer, в качеството на представители,
- за австрийското правителство, от C. Pesendorfer, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от W. Bogensberger и M. Condou-Durande, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 31 от Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. и влязла в сила на 22 април 1954 г. [*Recueil des traités des Nations unies*, том 189, стр. 150, № 2545 (1954), наричана по-нататък „Женевската конвенция“], така както е допълнена с Протокола за статута на бежанците от 31 януари 1967 г., влязъл в сила на 4 октомври 1967 г.
- 2 Запитването е отправено в рамките на наказателно производство, образувано срещу г-н Qurbani за документно престъпление, незаконно влизане, незаконно пребиваване и незаконно пребиваване без паспорт.

Правна уредба

Международното право Женевската конвенция

- 3 Съгласно член 31 от Женевската конвенция, озаглавен „Бежанци, пребиваващи незаконно в страната, където са потърсили убежище“:

„1. Договарящите държави се задължават да не налагат наказания заради незаконно влизане или пребиваване на тяхна територия на бежанци, които, пристигайки направо от територия, където са били застрашени животът и свободата им по смисъла на чл. 1, са влезли или пребивават на тяхна територия без разрешение, при условие че те се представят незабавно на властите и приведат уважителни причини за незаконното си влизане или пребиваване на територията на страната.

2. Договарящите държави се задължават да не прилагат по отношение придвижването на такива бежанци каквито и да било ограничения освен необходимите, като такива ограничения могат да се прилагат само до регулиране статута на бежанците в страната или до получаването от тях на разрешение за преминаването им в друга страна. Договарящите държави се задължават да предоставят на бежанците достатъчен срок и всички необходими улеснения за получаване на разрешение за преминаване в друга страна“.

Правото на Съюза Директива 2004/83/ЕО

- 4 Съгласно член 14 от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52):

„[...]“

4. Държавите членки могат да отнемат статут на един бежанец, предоставен от правителствен, административен, съдебен или квазисъдебен орган, да го прекратят или да откажат да го подновят:

- а) когато са налице разумни основания той да бъде разглеждан като заплахата за сигурността на държавата членка, в която се намира;
- б) ако като осъден с окончателно влязла в сила присъда за особено тежко престъпление той представлява заплахата за обществото в тази държава членка.

5. В ситуациите, описани в параграф 4, държавите членки могат да решат да не предоставят статут на бежанец, когато подобно решение все още не е било взето.

6. Лицата, по отношение на които се прилагат параграфи 4 и 5, имат правото да упражняват правата, предвидени в членове 3, 4, 16, 22, 31, 32 и 33 от Женевската конвенция или сходни права, докато се намират в държавата членка“.

Германското право

- 5 Член 267, параграф 1 от Наказателния кодекс (Strafgesetzbuch) гласи:

„Който с измамлива цел състави неистински документ, преправи съдържанието на истински документ или използва неистински или преправен документ, се наказва с лишаване от свобода до пет години или глоба“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 6 Г-н Qurbani е афганистански гражданин, който с помощта на трафикант влиза в Гърция, след като е преминал през територията на Иран и Турция.
- 7 На 17 август 2010 г. той напуска Гърция, като отпътува със самолет за Мюнхен (Германия), използвайки преправен пакистански паспорт, който бил получил от друг трафикант.
- 8 На летището в Мюнхен г-н Qurbani е задържан, след като граничните контролни органи забелязват, че представеният от него паспорт е преправен.
- 9 Той веднага заявява, че желае да получи статут на бежанец.
- 10 На 18 август 2010 г. г-н Qurbani е отведен в Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Федерална служба за миграцията и бежанците), където подава официална молба в този смисъл.
- 11 От сведенията, предоставени от запитващата юрисдикция, е видно, че производството по тази молба за убежище е все още висящо.
- 12 На 11 април 2011 г. Вюрцбургската прокуратура (Staatsanwaltschaft Würzburg) отправя до Amtsgericht искане г-н Qurbani да бъде осъден, без провеждане на съдебно следствие, за незаконно влизане, незаконно пребиваване, незаконно пребиваване без паспорт, както и за документно престъпление. Постановеното от Amtsgericht решение без провеждане на съдебно следствие е оспорено от г-н Qurbani пред същия съд.
- 13 С присъда от 4 февруари 2013 г. Amtsgericht Würzburg (Вюрцбургски районен съд) оправдава г-н Qurbani по всички обвинения.

- 14 Според този съд правото на убежище, закрепено в Конституцията на Германия, не допуска осъждането на заинтересованото лице за незаконно пребиваване и за незаконно пребиваване без паспорт, а по отношение на документното престъпление и на престъплението незаконно влизане се прилага предвиденото в член 31 от Женевската конвенция основание за отпадане на наказуемостта.
- 15 Вюрцбургската прокуратура подава ревизионен протест пред Oberlandesgericht Bamberg (Върховен областен съд, Бамберг), изтъквайки по същество, че в случая член 31 от Женевската конвенция е неприложим, тъй като заинтересованото лице е влязло на територията на Германия не направо от държавата, където е било преследвано, а след като е преминало през друга, различна от Федерална република Германия държава членка, а именно Република Гърция. Освен това този член засягал единствено незаконното влизане и не можел да лиши германските органи от възможността да наложат наказание за съпътстващите това влизане престъпления.
- 16 При тези условия Oberlandesgericht Bamberg, който има съмнения относно тълкуването на член 31 от Женевската конвенция, решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Предвиденото в член 31 от [Женевската конвенция] лично основание за отпадане на наказуемостта обхваща ли в широк смисъл и документно престъпление, което е извършено с представянето на преправен паспорт пред полицейски служител при влизането по въздушен път в [Германия], когато използването на преправения паспорт изобщо не е необходимо, за да се иска убежище в тази държава?
- 2) Ползването на услугите на трафиканти изключва ли възможността да се направи позоваване на член 31 от Женевската конвенция?
- 3) Трябва ли условието по член 31 от Женевската конвенция заинтересованото лице да пристига „направо“ от територия, където са били застрашени животът и свободата му, да се тълкува, в смисъл че то е изпълнено и тогава, когато заинтересованото лице първоначално е влязло в друга държава членка на Европейския съюз (в случая: [Република Гърция]) и оттам пътува до следваща държава членка (в случая: Федерална република Германия), където иска убежище?“.

Относно компетентността на Съда

- 17 С въпросите си запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 31 от Женевската конвенция трябва да се тълкува в смисъл, че от една страна, не допуска на дадено лице да се налагат в държавата членка, където то търси убежище, наказателни санкции за деяния, свързани с незаконното му влизане на територията на тази държава членка, по-специално за незаконното влизане с помощта на трафиканти и за използването на преправен документ за самоличност, и от друга страна, не допуска това лице да се ползва от предвиденото в този член основание за отпадане на наказуемостта, доколкото е влязло на територията на посочената държава членка, преминавайки през друга държава членка на Съюза.
- 18 В самото начало следва да се отбележи, че настоящото преюдициално запитване повдига въпрос относно компетентността на Съда.
- 19 В това отношение германското и нидерландското правителство, както и Европейската комисия изтъкват, че Съдът не е компетентен да отговори на така поставените преюдициални въпроси, тъй като това би означавало той пряко да тълкува член 31 от Женевската конвенция.

- 20 При това положение следва да се припомни, че предвид обстоятелството, че Женевската конвенция не съдържа клауза, предоставяща компетентност на Съда, той може да даде исканото тълкуване на разпоредбите на тази конвенция, в случая на член 31 от нея, само ако такова упражняване на функциите му се обхваща от член 267 ДФЕС (решение TNT Express Nederland, EU:C:2010:243, т. 58).
- 21 Според постоянната съдебна практика обаче произтичащото от тази разпоредба правомощие за преюдициално тълкуване се простира само по отношение на нормите, които са част от правото на Съюза (решение TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, т. 59 и цитираната съдебна практика).
- 22 Когато става въпрос за международни споразумения, безспорно е, че сключените от Европейския съюз споразумения са неразделна част от неговия правен ред и следователно могат да бъдат предмет на преюдициално запитване. За сметка на това Съдът по принцип не е компетентен да тълкува в рамките на преюдициално производство международни споразумения, сключени между държавите членки и трети страни (решение TNT Express Nederland, EU:C:2010:243, т. 60 и 61 и цитираната съдебна практика).
- 23 Само когато и доколкото Съюзът е поел правомощията, упражнявани по-рано от държавите членки в областта на приложение на международна конвенция, която не е сключена от самия Съюз, и когато поради това разпоредбите на тази конвенция водят до обвързване на Съюза, Съдът е компетентен да тълкува такава конвенция (решение TNT Express Nederland, EU:C:2010:243, т. 62 и цитираната съдебна практика).
- 24 В случая, макар при създаването на обща европейска система за убежище множество текстове от правото на Съюза да са приети в областта на приложение на Женевската конвенция, безспорно е, че държавите членки са запазили определени правомощия в посочената област, по-специално по отношение на материята, уредена в член 31 от тази конвенция. Следователно Съдът не може да бъде компетентен да тълкува пряко член 31, нито пък друг член от тази конвенция.
- 25 Обстоятелството, че съгласно член 78 ДФЕС общата политика в областта на убежището трябва да бъде съобразена с Женевската конвенция и че съгласно член 18 от Хартата на основните права на Европейския съюз правото на убежище се гарантира при спазване на тази конвенция и на Протокола за статута на бежанците от 31 януари 1967 г., не би могло да постави под въпрос направената в предходната точка констатация за липса на компетентност на Съда.
- 26 Освен това, както е прието в точка 71 от решение В и D (C-57/09 и C-101/09, EU:C:2010:661), въпреки че действително е налице сигурен интерес на Съюза, за да се избегнат бъдещи различия в тълкуването, разпоредбите на международните конвенции, заимствани в националното право и в правото на Съюза, да се тълкуват еднакво независимо от условията на прилагането им, следва да се констатира, че член 31 от Женевската конвенция не е заимстван в текст от правото на Съюза, макар множество разпоредби от това право да препращат към него.
- 27 В това отношение в писменото си становище Комисията отбелязва, че член 14, параграф 6 от Директива 2004/83 препраща към член 31 от Женевската конвенция.
- 28 Макар и да е вярно, че в решения Volbol (C-31/09, EU:C:2010:351) и Abed El Karem El Kott и др. (C-364/11, EU:C:2012:826) Съдът приема, че е компетентен да тълкува разпоредбите на Женевската конвенция, към които препращат разпоредбите на правото на Съюза, следва да се констатира, че в преюдициалното запитване не се посочва разпоредба от правото на Съюза, която да препраща към член 31 от Женевската конвенция, и по-специално не се споменава изобщо член 14, параграф 6 от Директива 2004/83. Освен това следва да се подчертае, че запитването не съдържа никакви индикации, че последната разпоредба е релевантна в рамките на главното производство.

- 29 От всичко изложено следва, че в настоящия случай не е налице компетентност на Съда да тълкува член 31 от Женевската конвенция.
- 30 При тези условия следва да се констатира, че Съдът не е компетентен да отговори на поставените от Oberlandesgericht Bamberg преюдициални въпроси.

По съдебните разноски

- 31 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Съдът на Европейския съюз не е компетентен да отговори на преюдициалните въпроси, отправени от Oberlandesgericht Bamberg (Германия) с акт от 29 август 2013 г. по дело C-481/13.

Подписи